

23.9.2009

Vakuutus Suomessa

Sisältö

Vakuutuksella hallitaan elämän riskejä	3
Vakuutusmarkkinat	4
Vakuutustoiminta Suomessa	5
Vakuutus tärkeä osa sosiaaliturvaa	5
Työeläkevakuutus	7
Julkisen ja yksityisen vastuun kumppanuus	9
Taloudellisen turvallisuuden neliportainen malli	10
Toimeentulon nelikenttä	10
Henkivakuutus	11
Vakuutussäästäminen	11
Riskivakuutukset	12
Vahinkovakuutus	13
Vapaaehtoiset vahinkovakuutukset	13
Lakisääteiset vahinkovakuutukset	14
Lakisääteinen tapaturmavakuutus	14
Liikennevakuutus	15
Potilasvakuutus	16
Ympäristövahinkovakuutus	16
Vahingontorjunta ja turvallisuus	17
Sijoitustoiminta	18
Vakuutustoiminta ja verotus	20
Vakuutuksenottaja	20
Henkilövakuutusten verotus	20
Vakuutuksenantaja	21
Vakuutusyhtiöiden verotus	21
Välillinen verotus	21
Vakuutusmaksuvero	21
Vakuutuslainsäädäntö	22
Vakuutussopimuslaki	22
Muu kuluttajansuojalainsäädäntö	23
Vakuutusyhtiölaki	24
Laki työeläkevakuutusyhtiöistä	24
Laki vakuutusyhdistyksistä	24
Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä	25
Lakisääteisen vahinkovakuutustoiminnan harjoittaminen	25
Velvollisuus nimetä veroasiamies	25
Kolmansien maiden yhtiöllä oltava toimilupa	25
Laki vakuutusedustuksesta	26
Valvonta	26
Vakuutusalan kuluttajayhteistyö	27
Vakuutus- ja rahoitusneuvonta	27
Vakuutuslautakunta	28
FIN-NET (Financial Network)	28
Vakuutusalan yhteistyö	28

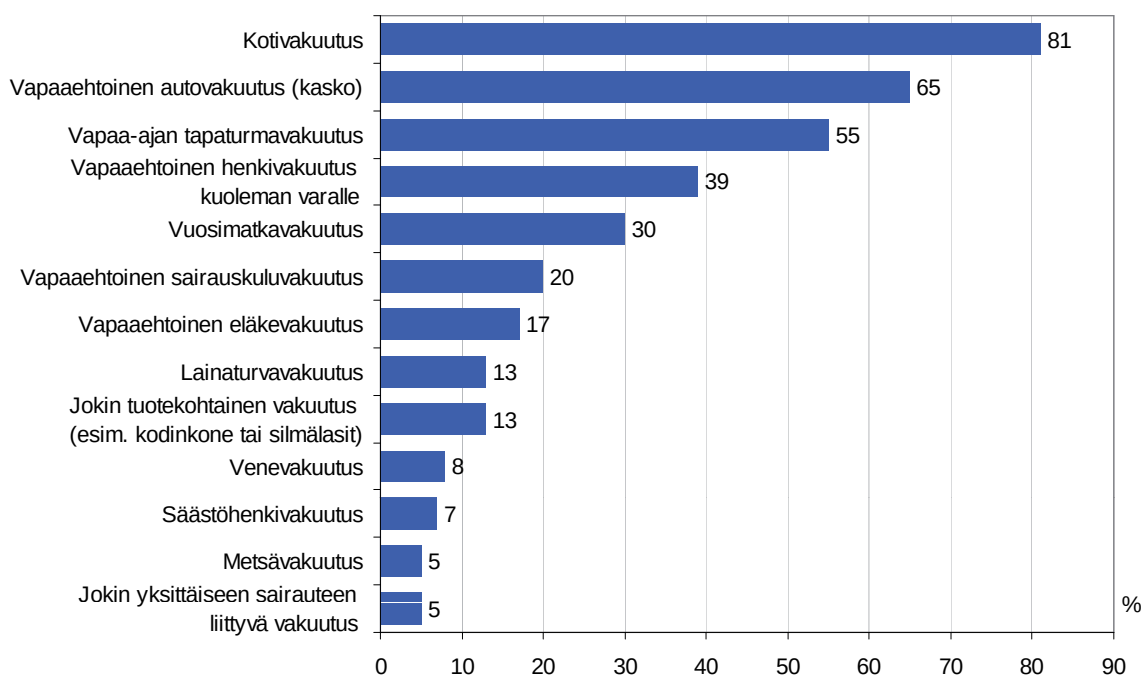
Vakuutus Suomessa

Vakuutuksella hallitaan elämän riskejä

Vakuutuksen tehtävänä on turvata ihmisten, yritysten ja yhteisöjen elämää ja taloudellista toimintaa. Ilman vakuutuksia elämä olisi liiaksi sattumien varassa.

Suomalaiset ovat huolehtineet muihin Pohjoismaihin verrattuna heikohkosti omaisuutensa suojaamisesta erilaisilta riskeiltä. Koti ja kesämökki, auto ja vene on vakuutettu monenlaisten vahinkojen varalta, yleensä myös riittävästä arvosta. Merkittäviä aukkoja löytyy silti vielä niin kotien kuin autojenkin vakuutusturvasta. Henkilöriskien tunnistaminen ja niiltä suojautuminen on vahinkovakuuttamisessa jäänyt vähemmälle huomiolle. Yllättäviin sairastumisiin, vanhuuteen ja perheenhuoltajan odottamattomaan poismenoon ei ole aina varauduttu riittävästi. Myös luonnonkatastrofien ja myrskyjen yleistymisen vaatii uudenlaista varautumista ja vakuuttamista.

Vapaaehtoisten vakuutusten yleisyys

Lähde: Vakuutustutkimus 2009

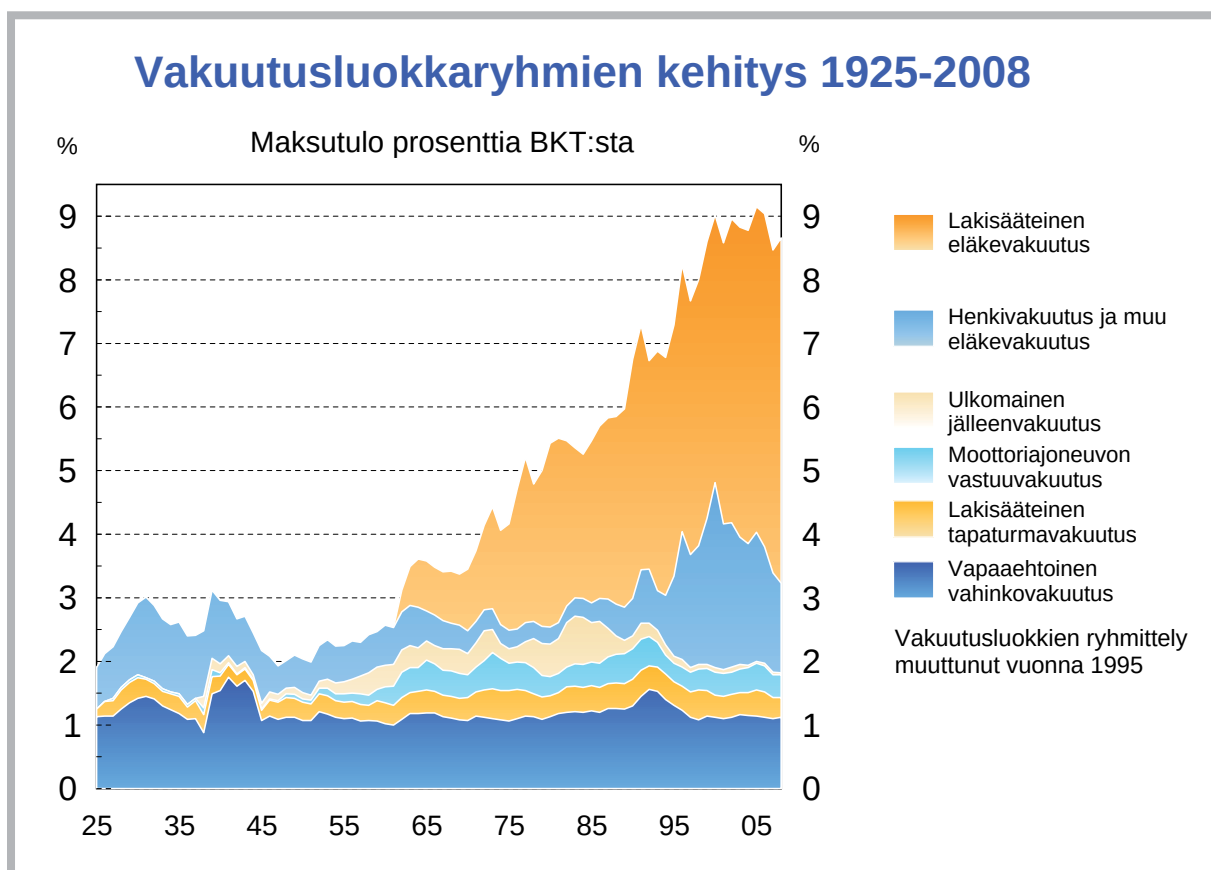
Suomalainen yhteiskunta tarjoaa jäsenilleen laajan sosiaaliturvan ja sosiaalivakuutusten suojaverkon. Huomattavan osan lakisääteisestä turvasta hoitavat yksityiset vakuutuslaitokset. Nämä lakisääteiset turvajärjestelmät eivät kuitenkaan kata kaikkia riskejä. Ihmisissä ja heidän elämäntilanteissaan on paljon yksilöllisiä eroja. Epäyhtenäisen työuran vuoksi vajaaksi jäävää, sinänsä kattavaa ja hyvää työeläketurvaa parannetaan yksilöllisillä eläkevakuutuksilla ja lakisääteistä työtapaturmaturvaa täydennetään henkilökohtaisilla vapaa-ajan tapaturmavakuutuksilla.

Pidemmällä aikavälillä erilaisten säästömuotoisten vakuutusten suosio on lisääntynyt. Asiaan on osaltaan vaikuttanut vaihtoehtojen lisääntyminen, kun vakuutusten ja muiden finanssipalvelujen tarjoajat ovat kehittäneet tuotteitaan entistä paremmin ihmisten ja perheiden tarpeita vastaaviksi. Samalla vakuutustuotteiden tulo pankkien konttoreihin on merkinnyt niiden tuloa aiempaa useampien kuluttajien tietoon. Vakuutuksia käytetään yhä enemmän tulevaisuuden suunnitteluun ja turvallisen elämänuran rakentamiseen.

Vakuutusmarkkinat

Suomessa on hyvin kehittyneet vakuutusmarkkinat ja vakuutustoiminnan merkitys yhteiskunnassa on suuri. Vakuutusmaksutulo suhteessa bruttokansantuotteeseen on Suomessa vajaat yhdeksän prosenttia ja vakuutusyhtiöiden sijoitusten osuus noin 53 prosenttia bruttokansantuotteesta. Kummatkin luvut ovat jonkin verran EU:n keskiarvoja korkeammat. Lukuja nostaa työeläkejärjestelmän osuus Suomen vakuutustoiminnassa.

Suomessa toimii 65 vakuutusyhtiötä, joista kotimaisia on 41. Maassa toimii lisäksi 88 paikallista vahinkovakuutustoimintaa harjoittavaa vakuutusyhdistystä. Lakisääteistä työeläketurvaa tarjoaa vakuutusyhtiöiden lisäksi myös 70 eläkesäätiötä ja 12 eläkekassaa. Sairaus- ja työttömyyskassoja on yhteensä 183 kappaletta. Vakuutusyhtiöt jaotellaan toimialan mukaisesti vahinko-, henki, työeläke- ja jälleenvakuutusyhtiöihin. Erityyppistä vakuutustoimintaa varten on lain mukaan oltava erilliset yhtiöt, jotka kuitenkin toimivat usein yhteistyöryhminä.

Vakuutusyhtiöt ovat joko keskinäisiä tai osakeyhtiöitä. Ensimmäiset osakeyhtiöt tulivat Suomen vakuutusmarkkinoille 1800-luvun lopulla. Nykyään yli puolet yhtiöistä on osakeyhtiöitä. Samaan ryhmittymään voi kuulua sekä keskinäisiä että osakeyhtiöitä. Työeläkevakuutuksessa yhtiön omistajille annettavaa tuottoa koskevat säännökset ovat johtaneet siihen, että keskinäisyys on vallitseva yhtiömuoto. Vahinkovakuutuksessa ja vapaaehtoisessa henkivakuutuksessa osakeyhtiöillä on enemmistö markkinaosuudesta.

Suomalaiset vakuutusyhtiöt pyrkivät hoitamaan asiakkaittensa vakuutustarpeet kattavasti. Suuri osa yrityksistä ottaa tarvitsemansa vahinko-, henki- ja eläkevakuutukset samaan ryhmittymään kuuluvista yhtiöistä. Myös kotitalouksien vakuutustarpeisiin tarjotaan erilaisia keskitettyjä vakuutuspaketteja.

Suomessa neljän suurimman yhtiöryhmittymän osuus eri vakuutuslajeissa on 80-90 prosenttia. Tilanne ei kuitenkaan merkittävästi poikkea muista Pohjoismaista tai muista samankokoisista markkinoista.

Vakuutusyhtiöt käyttävät monenlaisia jakelukanavia palvelujensa tarjoamiseksi asiakkaille. Valtaosa yritysvakuutuksista hoidetaan päätoimisten myyntihenkilöiden kautta. Kotitalousvakuutuksissa yhtiöiden omilla konttoreilla on tärkeä rooli. Yhtiöillä on myös jonkin verran sivutoimisia asiamiehiä, jotka myyvät vain yhden yhtiön tai yhtiöryhmittymän vakuutuksia. Lisäksi esimerkiksi autoliikkeet ja matkatoimistot toimivat usean eri vakuutusyhtiön asiointipaikkoina. Henkivakuutuksessa pankit ovat merkittävä palvelukanava. Vakuutusten myyminen ja vakuutuspalvelujen tarjonta internetin välityksellä on lisääntymässä. Vakuutusmeklareiden määrä on vähentynyt, ja niiden osuus maksutulosta on vakiintunut noin kymmeneen prosenttiin. Meklarit ovat enimmäkseen erikoistuneet yritysvakuutuksiin ja henkilövakuutuksiin.

Suomessa toimii myös ulkomaisia vakuutusyhtiöitä. Niiden markkinaosuus on kuitenkin tois-
taiseksi pysynyt pienenä – muutaman prosentin lukemissa. Suurimmat suomalaiset vakuutus-
yhtiöt ovat mukana ulkomaisilla markkinoilla joko osakkaina paikallisissa tai kansainvälisissä
yhtiöissä tahi kokonaan omistamiensa tytäryhtiöiden edustamina. Varsinkin Suomen lähialueil-
la suomalaisyhtiöt ovat lisänneet toimintaansa viime vuosien aikana.

Vakuutustoiminta Suomessa

Vakuutus tärkeä osa sosiaaliturvaa

Suomen sosiaaliturva on pyritty järjestämään niin sanotun pohjoismaisen hyvinvointiyhteis-
kuntamallin mukaisesti. Sen tunnusmerkkejä ovat muun muassa asumiseen perustuva, oike-
us julkisiin palveluihin ja toimeentuloturvaan sekä pakollisen toimeentuloturvan koostuminen
vähimmäisturvasta ja lakisääteisestä ansiosidonnaisesta osasta. Siihen kuuluu myös julkisten
hyvinvointipalvelujen suuri osuus hyvinvointimenoista ja tasainen tulonjako.

Verovaroin kustannettu vähimmäisturva on tarkoitettu niille, jotka eivät kykene hankkimaan muutoin riittävää toimeentuloa. Vähimmäisturvaetuudet ovat pääsääntöisesti tarveharkintaisia eikä niiden taso riipu aikaisemmista tuloista. Kansainvälisesti katsottuna Suomen vähimmäistoimeentuloturva on hieman länsieurooppalaista keskitasoa parempi. Lakisääteinen ansiosidonnainen toimeentuloturva kattaa lähes kaikki palkansaajat, yrittäjät ja maatalousyrittäjät. Liikennevakuutus ja työtapaturmavakuutus korvaavat tulonmenetykset täysimääräisesti.

Lakisääteisen sairausvakuutuksen ja työeläkevakuutuksen korvausasteet määräytyvät työuran pituuden ja tulotason mukaan. Korvaus on sairausvakuutuksessa enimmillään noin 70 prosenttia ja työeläkkeellä tavoitellaan 60 prosentin tasoa suhteessa työuran keskiansioihin. Taso voi jäädä vajaaksi esimerkiksi työuran aukkojen takia mutta myös nousta korkeammaksi erityisesti silloin kun työntekijä jatkaa työuraansa 63 vuoden ikää pitemmälle. Lakisääteinen ansioturva karttuu kaikista ansioista ilman ylärajaa.

Vähimmäisturvaa ja lakisääteistä sairausvakuutusta hoitaa valtiollinen Kansaneläkelaitos. Lakisääteinen liikennevakuutus ja työtapaturmavakuutus on järjestetty yksityisissä vahinkovakuutusyhtiöissä. Yksityiset työeläkevakuutusyhtiöt tarjoavat pakollista työeläketurvaa valtaosalle yksityisen sektorin työntekijöistä. Työmarkkinajärjestöt ovat lisäksi sopineet kaikki palkansaajat kattavasta työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta, jota tarjoavat yksityiset henkivakuutusyhtiöt.

Lakisääteisen ansioturvan kattavuuden ja osin riittävien korvaustasojen takia Suomessa oli sosiaalipoliittisesti perusteltua tarvetta hyödyntää vapaaehtoisia henkilövakuutuksia selvästi vähemmän kuin monissa muissa läntisissä teollisuusmaissa. Muun muassa 1990-luvun alkupuoliskon taloudellinen taantuma ja varautuminen väestön ikääntymisen aiheuttamiin lisämenoihin johtivat pakollisen toimeentuloturvan leikkauksiin. Yleisen vaurastumisen, työurien pilkkoutumisen ja kansainvälisen liikkuvuuden seurauksena kotitalouksilla on enemmän syytä täydentää pakollista vakuutusturvaansa mm. vapaaehtoisin kuolemanvara-, sairaus-, tapaturma- ja eläkevakuutuksin.

Kuntien järjestämisvastuulla olevat julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut rahoitetaan Suomessa verovaroin ja asiakkailta perittävin maksuin. Myös työtapaturmissa ja liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet hoidetaan julkisessa terveydenhuollossa. Lakisääteinen tapaturmavakuutus ja lakisääteinen liikennevakuutus kustantavat hoidon tällaisissa tapauksissa todellisten kustannusten mukaan. Julkiset hyvinvointipalvelut rakennettiin 1970- ja 1980-luvuilla määrällisesti ja laadullisesti varsin kattaviksi. Julkisen sektorin rahoitusongelmien takia yksityisten palvelujen käyttö on viime vuosina lisääntynyt ja tarve palvelujen käytöstä aiheutuvien kustannusten taamiseen vakuutuksin on kasvanut.

Huomattava osa Suomen vakuutus- ja sosiaaliturvasta hoidetaan lakisääteisin vakuutuksin. Tällaisia laeissa säädettyjä ja pakollisia vakuutuslajeja ovat työeläke- työtapaturma-, liikenne-, potilas- ja ympäristövahinkovakuutus.

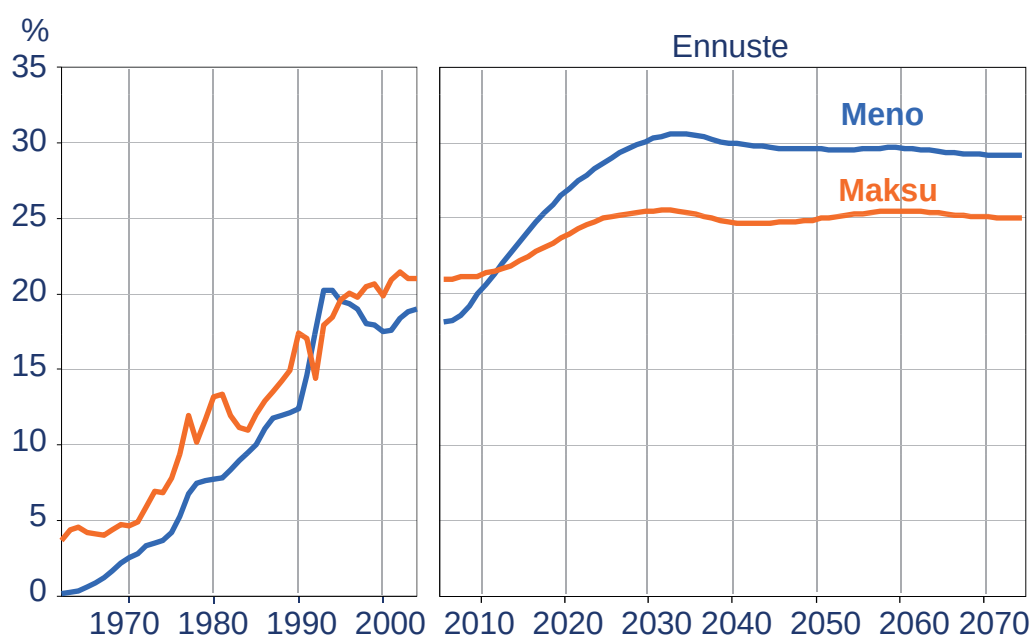
Työeläkevakuutus

Yksityisen sektorin työeläketurva hoidetaan yksityisissä työeläkevakuutusyhtiöissä, eläkesäätiöissä tai eläkekassoissa. Julkisen sektorin työeläkkeistä taas vastaavat omat erityislaitoksensa, kuten Kuntien Eläkevakuutus ja Valtiokonttori. Eläkkeiden määräytymisessä sovelletaan kuitenkin suunnilleen samoja periaatteita. Työmarkkinaosapuolet osallistuvat työeläkelaitosten hallintoon.

Yksityisen sektorin työnantajan on järjestettävä työntekijöilleen työeläketurva ottamalla työeläkelain mukainen työeläkevakuutus. Jos työntekijöitä on enemmän kuin 300, voi työnantaja halutessaan perustaa oman eläkesäätiön.

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva, jossa etuudet on etukäteen määrätty. Työeläkevakuutusyhtiöiden keräämistä vakuutusmaksuista ja sijoitustuotoista noin kolme neljännestä käytetään nyt maksettaviin eläkkeisiin; noin neljännes rahastoidaan tulevia eläkkeitä varten.

TyöEL:n meno- ja maksuprosentit vuosina 1962–2075

Lähde: ETK

Työeläketurvaan sisältyy vanhuuseläkkeen lisäksi turva työkyvyttömyyden, perheenhuoltajan kuoleman ja joissakin tapauksissa myös pitkäaikaisen työttömyyden varalta. Työeläkejärjestelmässä tunnetaan korvausmuotona myös kuntoutus. Kuntoutusta voidaan harkinnan mukaan antaa työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi.

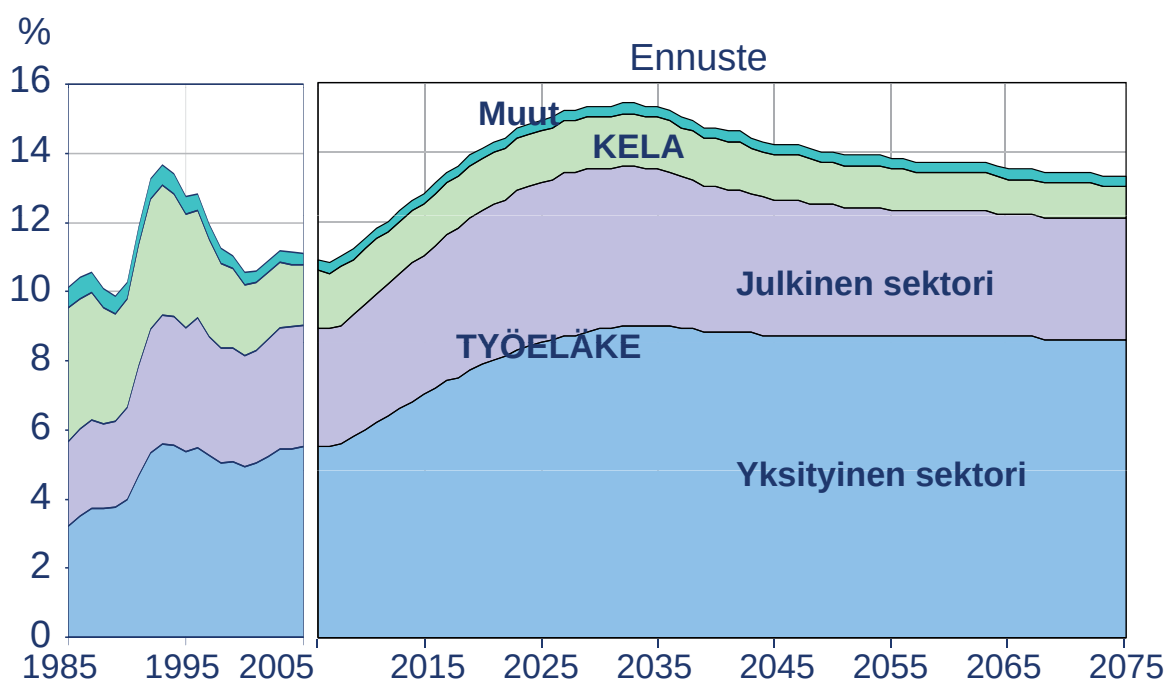

Suomen työeläkejärjestelmää uudistettiin vuoden 2005 alusta. Työeläkkeitä ei enää lasketa työsuhteittain, vaan työeläkkeen suuruus määräytyy koko työuran aikaisten ansioiden perusteella. Eläkettä karttuu 1,5 prosenttia vuosiansioista aina 53 ikävuoteen asti. Sen jälkeen karttumisvauhti nousee 1,9 ja 63 vuoden iässä 4,5 prosenttiin. Eläkkeen karttuminen ja samalla vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iästä aiemman 23 vuoden sijaan.

Työeläkejärjestelmässä ei ole ansiokattoa. Jos työeläke on riittävän suuri, yleistä kansaneläkettä ei makseta lainkaan. Työeläketurvaa voidaan luonnollisesti täydentää vapaaehtoisilla yksilöllisillä ja kollektiivisella eläkevakuutuksella.

Vanhuuseläkkeelle voi siirtyä 63-vuotiaana, mutta eläkettä karttuu työnteon jatkuessa 68 vuoden ikään saakka. Keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä on tällä hetkellä noin 59 vuotta, koska työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyminen ennen vanhuuseläkeikää on ollut melko yleistä. Työeläkeuudistuksen tavoitteena on nostaa tuota eläköitymisikää vähän kerrassaan noin kolmella vuodella. Siihen toivotaan päästävän muun muassa työttömyyseläkkeen poistolla, erilaisin taloudellisin kannustimin ja ennen kaikkea työelämää muuttamalla. Tämä on suomalaisen eläkepolitiikan suurin haaste.

Eläkemenot bruttokansantuotteesta vuosina 1985–2075

Lähde: ETK

Yrittäjille ja maatalousyrittäjille on omat lakisääteiset eläkejärjestelmänsä, jota noudattavat pääosin työeläkejärjestelmän periaatteita. Valtio osallistuu näiden yrittäjäeläkkeiden rahoitukseen.

Työeläketurva rahoitetaan palkkaperusteisella vakuutusmaksulla, jonka valtioneuvosto vuosittain vahvistaa. Maksua kerätään sekä työnantajilta että työntekijöiltä. Vuoden 2009 keskimääräinen TyEL-maksu on 21,3 prosenttia. Työntekijöiden maksuosuus tästä on alle 53-vuotiaalle palkansaajalle 4,3 prosenttia ja yli 53-vuotiaalle 5,4 prosenttia palkasta.

Työeläkevakuutuksen hintakilpailu tapahtuu asiakkaalle annettavien yhtiön tulokseen perustuvien maksualennusten avulla. Työeläkeyhtiöiden omistajien yhtiöön panemalle pääomalle voidaan maksaa kohtuullinen, riskittömän koron jonkin verran ylittävä tuotto.

Elinajan pitenemisen myötä eläkkeen karttumista säädellään niin sanotun elinaikakertoimen avulla. Sen ansiosta elinajan kasvu ei ole riski suomalaiselle työeläkejärjestelmälle. Lisäksi järjestelmä yksinkertaistuu ajan mittaan uuden työeläkelain mukaisesti.

Julkisen ja yksityisen vastuun kumppanuus

Kansalaisen taloudellinen turvallisuus jakautuu julkiseen turvaan ja yksityiseen turvaan. Julkinen turva voidaan jakaa kahteen osaan, eli lakisääteiseen eläketurvaan ja muuhun turvaan (kuten terveydenhoito- ja hoivaturvaan). Yksityinen turva perustuu yksityiseen varallisuuteen ja kykyyn hankkia tuloja. Yksityinen varallisuus voidaan hahmottaa erikseen asuntovarallisuutena ja muuna yksityisenä varallisuutena.

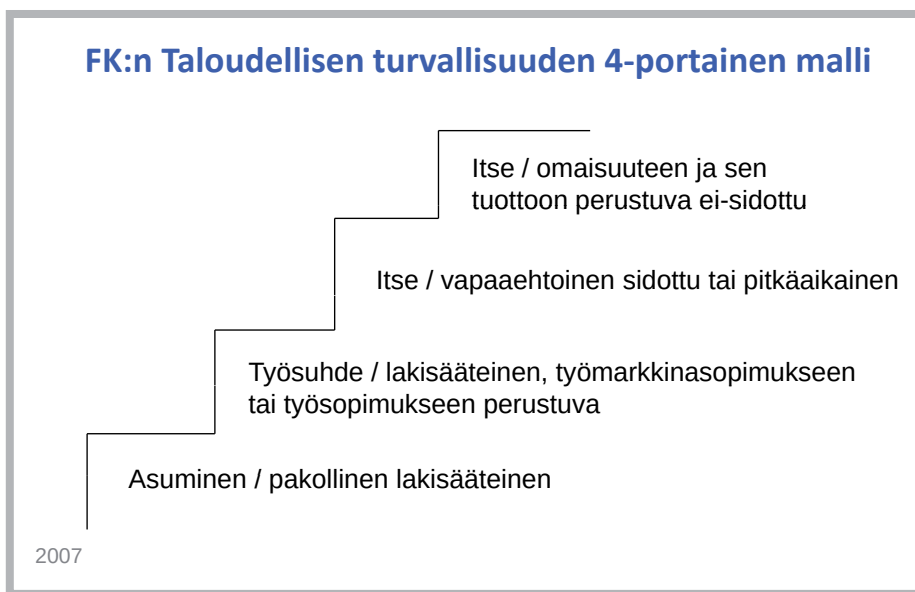
Lakisääteisen eläketurvan vastuu on lähes 400 mrd. euroa. Vastuusta on rahastoitu runsaat 100 miljardia euroa. Muu julkinen turva on käytännössä rahastoimatonta eli ns. julkisten palvelulupausten varassa. Palvelulupausten rahallista arvoa on mahdotonta määrittää, koska lupausten arvo riippuu kansantalouden kehityksestä sekä tulevaisuudessa toteutettavista poliittisista ratkaisuista. Palvelulupaukset on kuitenkin annettu olettaen kansantalouden kasvavan suotuisasti ja kokonaisveroasteen pysyvän tulevaisuudessakin kansainvälisesti korkealla tasolla.

Yksityinen varautuminen tulevaisuuteen, kuten eläkeaikaan tapahtuu tyypillisesti omassa käytössä olevan asunnon hankkimisen avulla. Lisäksi suomalaiset säästävät ja ottavat lakisääteistä turvaa täydentäviä vapaaehtoisia henkilövakuutuksia.

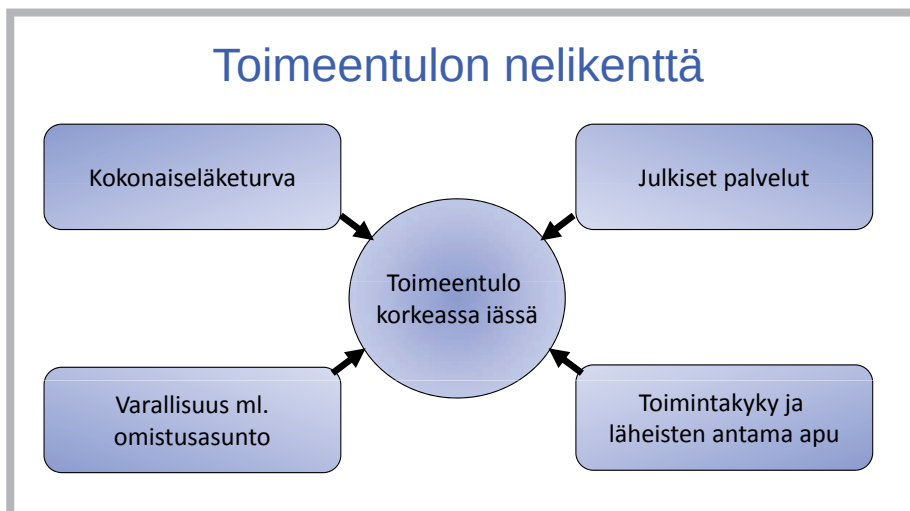
Taloudellisen turvallisuuden neliportainen malli

Taloudellisen turvallisuuden järjestämistä voidaan kuvata taloudellisen turvallisuuden nelipor-taisella mallilla. Mallissa on ensimmäisellä portaalla lakisääteinen julkinen perusturva. Toisella portaalla on kaikki työsuhteeseen perustuva turva, eli lakisääteinen, työmarkkinasopimuspoh-jainen sekä työsopimuspohjainen turva. Kolmannella portaalla on yhteiskunnan kannustama vapaaehtoinen sidottu säästäminen ja vakuuttaminen ja neljännellä portaalla kaikki muu vapaa-ehtoinen säästäminen/varallisuus.

Toimeentulon nelikenttä

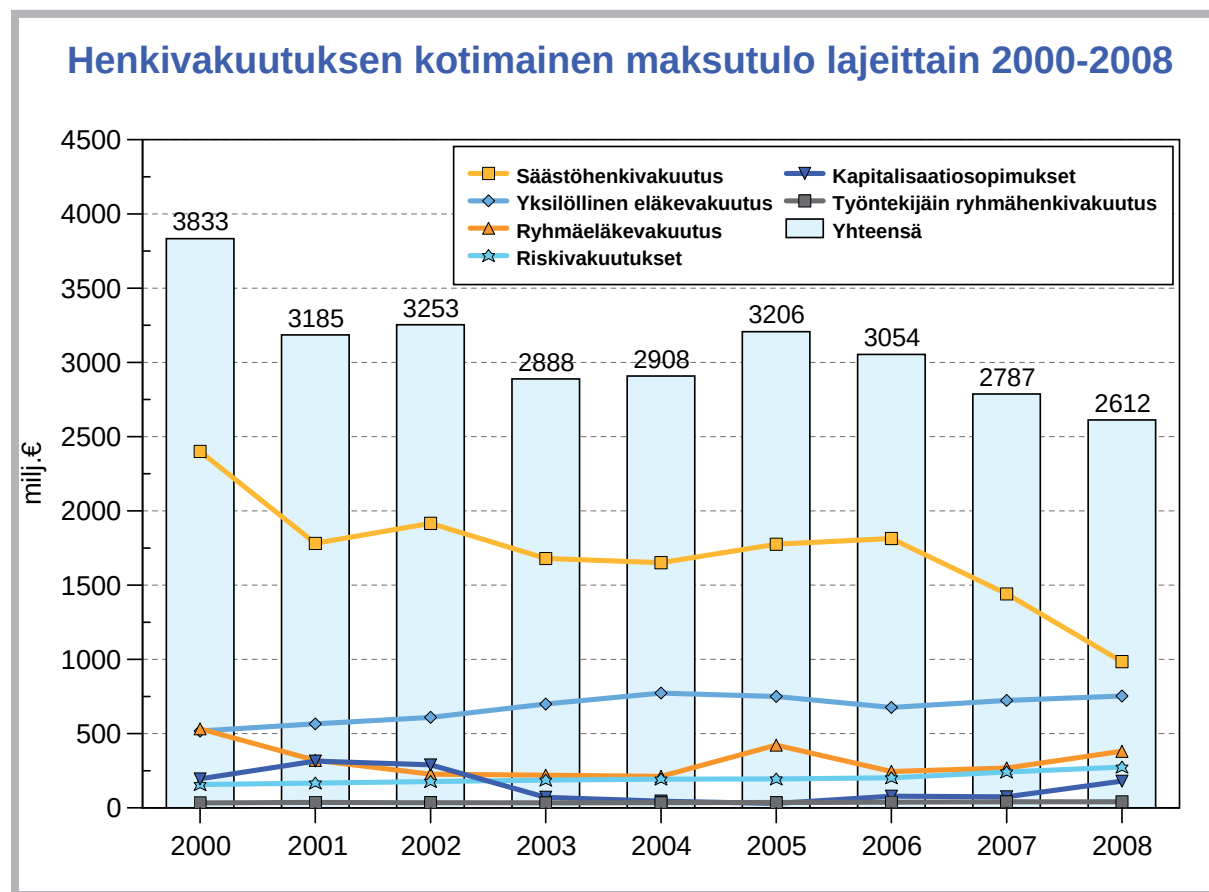
Toimeentulon nelikenttä kuvaa korkean iän toimeentulon riippuvuuksia. Yksi osa nelikentästä on kokonaiseläketurva, joka koostuu lakisääteisestä työeläke- ja kansaneläketurvasta sekä lakisääteisistä turvaa täydentävistä työsuhteeseen perustuvasta lisäeläketurvasta ja itse hankitusta lisäeläketurvasta. Toinen osa nelikentästä on palvelut, jotka ovat yleensä julkisia. Kolmantena on toimintakyky ja terveys ja neljäntenä oma varallisuus/säästäminen.

Henkivakuutus

Henkivakuutuksilla järjestetään taloudellista turvaa yksilöille, perheille ja jossain määrin myös yrityksille. Useimmiten henkivakuutustuotteita hankitaan sosiaaliturvaa täydentäviin tarkoituksiin. Henkivakuutusten avulla varaudutaan myös epävarmaan tulevaisuuteen, kuten eläkeaikaan tai odottamattomiin elämäntilanteisiin, kuten perheenhuoltajan kuolemaan.

Henkivakuutus voidaan jakaa vakuutussäästämiseen ja riskivakuutuksiin. Vakuutussäästämisen on säästämistä tai sijoittamista vakuutustuotteen avulla. Riskivakuuttamisessa on kysymys vakuutusturvan hankkimisesta henkilöriskien, kuten työkyvyttömyyden, sairauden tai huoltajan kuoleman varalta. Yleensä henkivakuutustuotteet ovat yhdistelmiä, jotka sisältävät sekä vakuutussäästämistä että riskivakuutusosan.

Vakuutussäästäminen

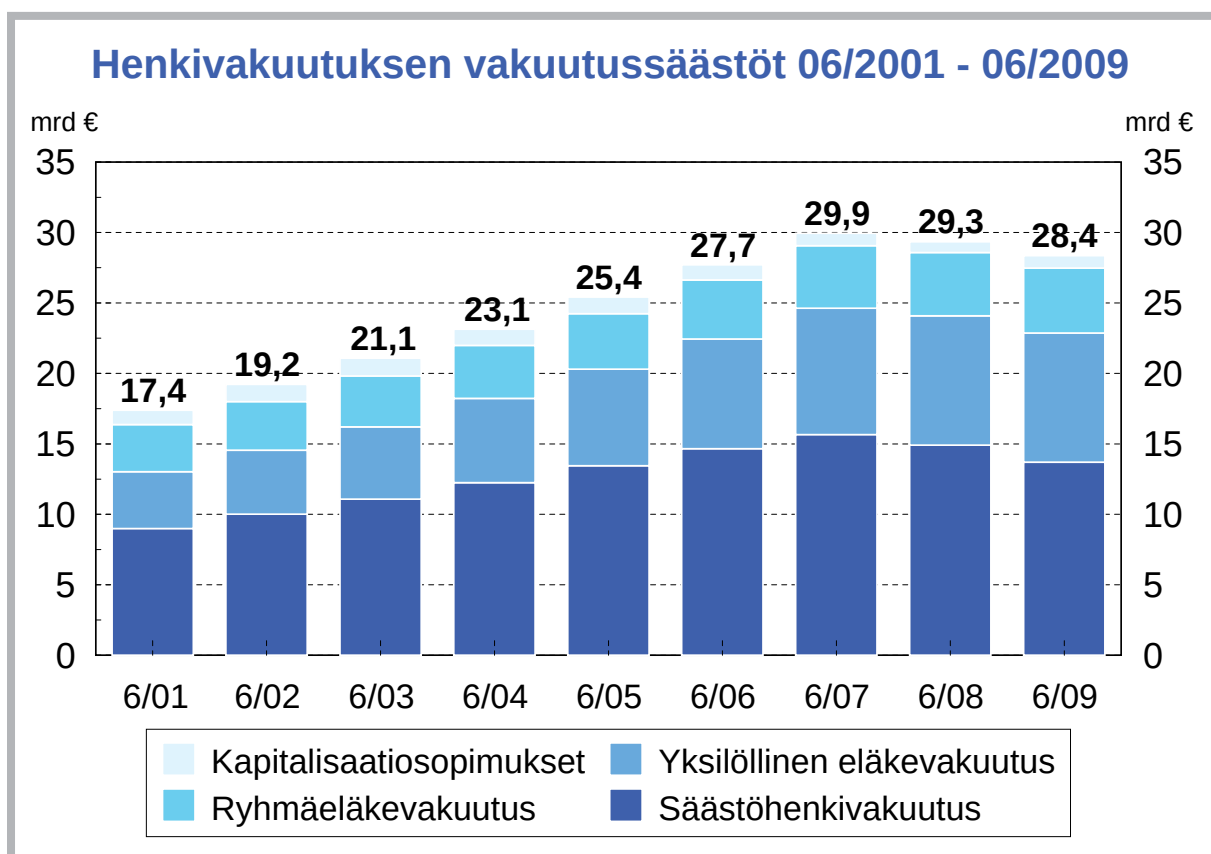
Vakuutussäästäminen on tyypillisesti pitkäaikaista säästämistä. Vakuutussäästäminen voi olla sijoitussidonnaista, jolloin vakuutussäästöjen arvo kehittyy asiakkaan valitseman sijoitusjakauksen kehityksen perusteella. Säästäminen voi olla myös ns. perinteistä eli laskuperustekorkoista. Tällöin henkivakuutusyhtiö sitoutuu tiettyyn minimituottoon tai pääoman arvon säilymiseen. Vakuutussäästämistuotteita ovat säästöhenkivakuutukset, eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset.

Säästövakuutus on tuote, johon asiakas maksaa tietyn kertamaksun tai useita maksuja. Vakuutuksenottaja tai muu edunsaaja saa maksuista ja niille kertyneestä tuotosta muodostuvan säästösomman sovittuna ajankohtana. Eläkevakuutuksissa säästäminen on lisäksi sidottua, mikä tarkoittaa, että säästöjen nostaminen ei pääsääntöisesti ole mahdollista ennen eläkeikää.

Ryhmäeläkevakuutukset ovat työnantajien ottamia vakuutuksia, joilla järjestetään työntekijöille lisäeläketurvaa. Vakuutukseen voi kuulua esimerkiksi tietty henkilöstöryhmä tai vakuutus voi käsittää kaikki työnantajan palveluksessa olevat. Viime aikoina työnantajien tarjoama lisäeläketurva on yleistynyt Suomessa.

Kapitalisaatiosopimus on henkivakuutusyhtiön tarjoama sijoitustuote. Se sisältää pelkän säästämisen- tai sijoittamisosan, mutta ei riskiosaa.

Riskivakuutukset

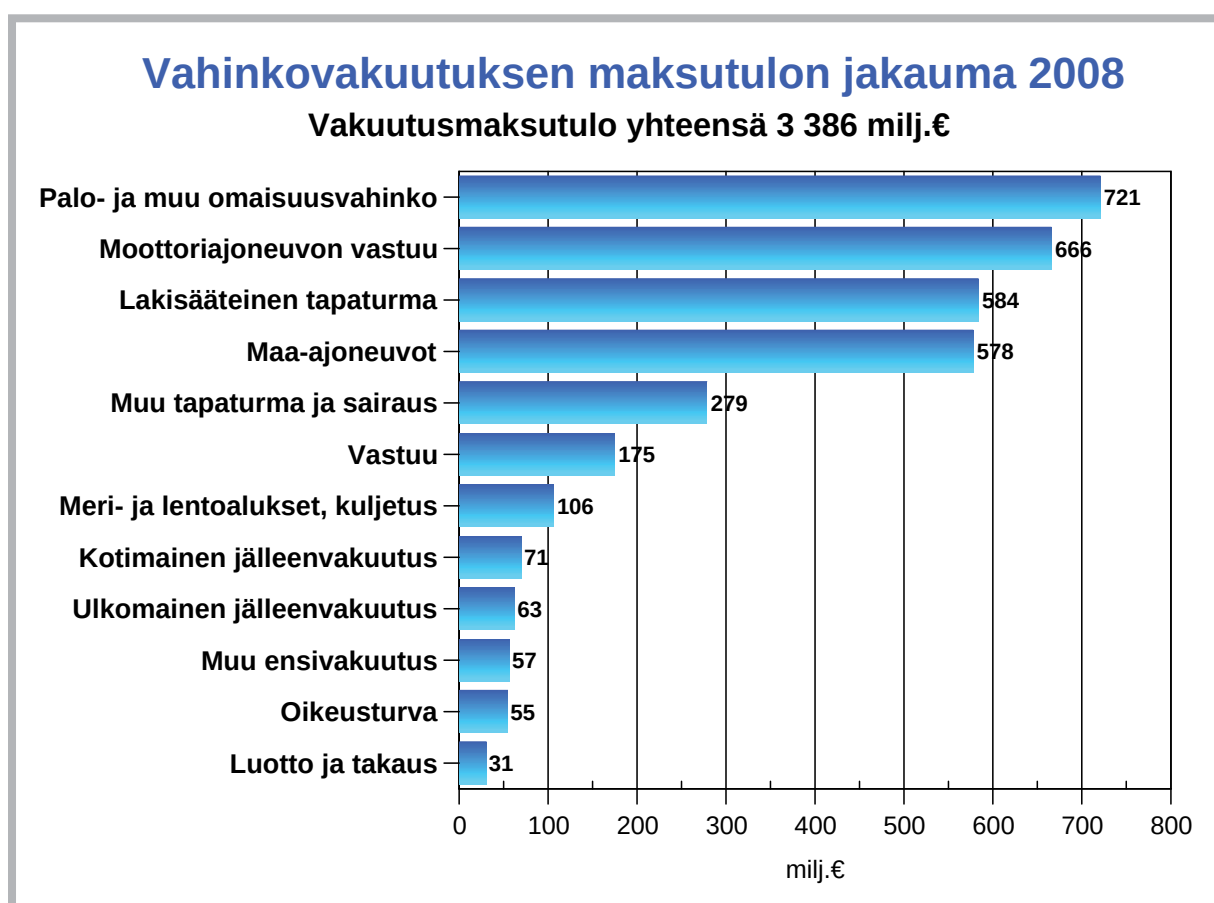
Henkivakuutusyhtiöt tarjoavat vakuutusturvaa myös työkyvyttömyyden, sairauden ja perheenhuoltajan kuoleman varalta. Näiden riskien varalle otettavia vakuutuksia nimitetään riskivakuutuksiksi. Yleensä niihin ei sisälly säästämistä. Esimerkiksi luoton takaisinmaksun turvaamiseksi tarkoitettut lainaturvavakuutukset ovat riskivakuutuksia.

Vahinkovakuutus

Vapaaehtoiset vahinkovakuutukset

Vapaaehtoisen vahinkovakuutuksen osuus Suomen vakuutusmarkkinoista oli vuonna 2008 runsaat 12 prosenttia eli noin 2 miljardia euroa. Vapaaehtoisissa vahinkovakuutuksissa suurimpia vakuutuslajeja maksutulolla mitattuina ovat palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus, autovakuutus sekä vapaaehtoinen tapaturma- ja sairausvakuutus.

Omaisuuksien vapaaehtoinen vakuuttaminen on Suomessa melko heikolla tasolla eurooppalaisittain katsottuna. Esimerkiksi maan suurten metsäalojen vakuuttamisessa on vakavia puutteita. Ongelma on korostunut myrskytuhojen lisääntyessä.

Vastuuvakuutus liittyy automaattisesti eräisiin vakuutuslajeihin kuten esimerkiksi kotivakuutuksiin ja muihin palopohjaisiin yhdistelmävakuutuksiin. Vapaaehtoisista vahinkovakuutuksista runsas puolet on yksityistalouksien vakuutuksia ja loput yritysten ja yhteisöjen vakuutuksia.

Vahinkovakuutuksen maksutulo on bruttokansantuotteesta noin 2 prosenttia, mikä on jonkin verran alle eurooppalaisen keskiarvon. Tähän vaikuttavat eräät rakenteelliset seikat kuten sairausvakuutuksen vähäinen merkitys ja toisaalta moniin vahinkovakuutuksiin liittyvä Suomen alhainen riskitaso, joka on seurausta maan erityisolosuhteista ja laajamittaisesta vahingontorjuntatyöstä.

Sairausvakuutuksella ei ole suomalaisille vakuutusyhtiöille kovin suurta merkitystä, koska julkisen terveydenhuollon palvelut ovat kaikkien saatavilla. Yleinen pakollinen sairausvakuutus hoidetaan niin, että verovaroin rahoitettu Kansaneläkelaitos korvaa kattavasti alle vuoden mitaisten sairauksien aiheuttamia ansionmenetyksiä, lääkemenetelmiä ja myös yksityisen terveydenhuollon kuluja.

Vahinkovakuutukset ovat yleensä jatkuvia vuosivakuutuksia. Ne päättyvät vain, jos jompikumpi sopijapuolista irtaantuu sopimuksen. Tämä on yksi syy siihen, että vahinkovakuutusten pysyvyys samassa vakuutusyhtiössä on Suomessa melko korkea.

Suomalaisten vahinkovakuutusyhtiöiden kannattavuus on ollut viime vuosina hyvä. Vahinkovakuutusyhtiöiden vastuovelka on yleistä eurooppalaista keskiarvoa korkeampi. Tämä johtuu ensisijaisesti lakisääteisten lajien, tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen, eläkkeistä ja muista henkilökorvauksista, joista aiheutuva vastuuvelan aikajänne on huomattavan pitkä.

Lakisääteiset vahinkovakuutukset

Vahinkovakuutuksen lakisääteisiä lajeja ovat muun muassa työtapaturmavakuutus ja liikennevakuutus. Niiden osuus vahinkovakuutuksen maksutulosta on yli kolmannes. Lakisääteisiä vahinkovakuutuslajeja ovat lisäksi potilasvakuutus ja ympäristövahinkovakuutus sekä eräät muut pakolliset vastuuvakuutukset.

Lakisääteinen tapaturmavakuutus

Työtapaturmat ja ammattitaudit korvataan Suomessa tapaturmavakuutuslainsäädännön mukaisesti. Työnantaja on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä työtapaturmien ja ammattitautien varalta jossakin vahinkovakuutusyhtiössä. Korvauksen saaminen ei edellytä työnantajan tuotamusta.

Tapaturmavakuutusmaksun suuruus vaihtelee maksettujen työpalkkojen määrän ja työn vaarallisuusasteen mukaan. Suurimmilla työnantajilla oma vahinkokehitys vaikuttaa suoraan vakuutusmaksuun. Maksu on keskimäärin 1,0 prosenttia palkasta.

Lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta korvataan varsinaisten työtapaturmien lisäksi myös työmatkalla sattuneet tapaturmat ja työssä ilmenneet ammattitaudit. Ammattitauteina korvataan myös niin sanottuja hitaasti ilmeneviä ammattitauteja, kuten asbestin käytöstä aiheutuneet syöpäsairaudet.

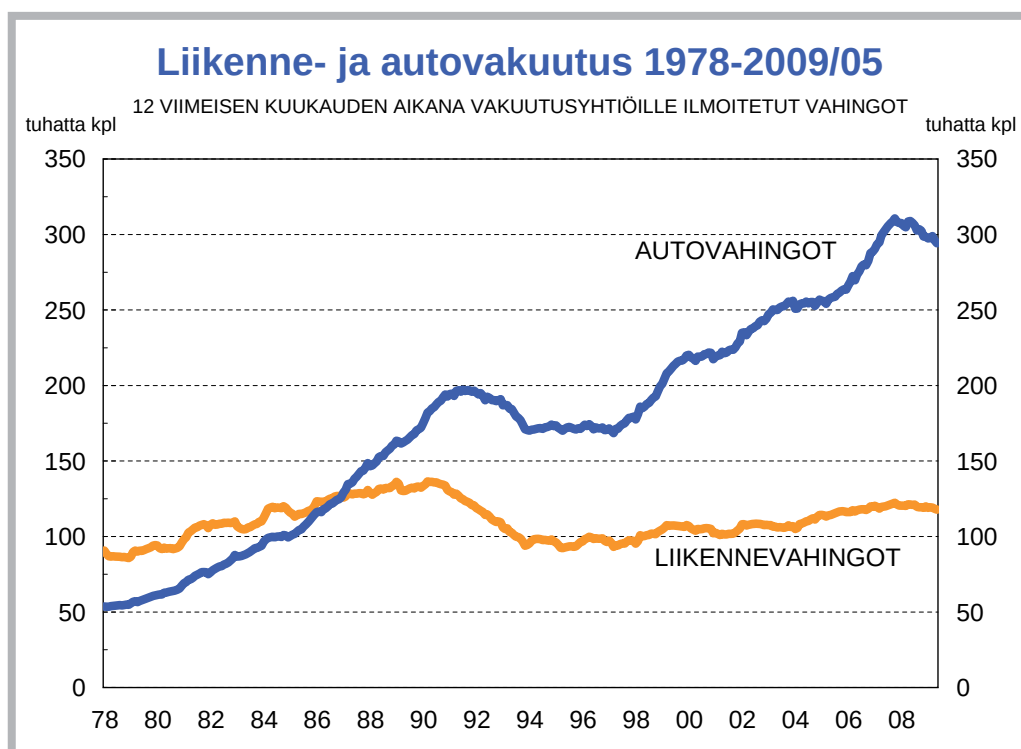
Korvauksina maksetaan sairaanhoitokuluja, päivärahaa ohimenevän työkyvyttömyyden ajalta, tapaturmaeläkettä, haittarahaa ja perhe-eläkettä täyden korvauksen periaatteen mukaan. Toimeentuloetuuksia sisältäviä korvauksia verotetaan ansiotulojen tapaan ja ne ovat ensisijaisia suhteessa yleiseen sosiaaliturvaan.

Liikennevakuutus

Pakollisesta liikennevakuutuksesta korvataan moottoriajoneuvojen liikenteeseen käyttämisestä johtuvat henkilö- ja omaisuusvahingot. Liikennevakuutus korvaa syyllisyydestä riippumatta pääsääntöisesti kaikki ajoneuvon kuljettajalle itselleen aiheutuneet henkilövahingot. Liikennevakuutus korvaa myös syyttömän osapuolen ajoneuvon vauriot ja muulle vieraalle omaisuudelle aiheutuneet vahingot. Henkilövahinkokorvauksia vaille voivat jäädä periaatteessa vain rattijuopumukseen syyllistyneet ja vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneet. Kun kyseessä on rattijuopumus tai muu vastaava rikkomus, ulkopuolisille maksetut korvaukset voidaan periä takaisin vahingon aiheuttajalta.

Henkilö- ja omaisuusvahingot korvataan täysimääräisinä tarpeellisten kulujen ja todellisten menetysten mukaan. Henkilövahinkoina korvataan sairaanhoitokuluja, kipua ja särkyä, työansion menetystä, hoitotukea, työkyvyttömyyseläkettä, korvausta pysyvästä viasta ja haitasta, kuntoutusta, hautauskuluja sekä perhe-eläkettä. Henkilövahinkojen korvauksilla ei ole ylärajaa. Toimeentuloetuuksia sisältävät korvaukset ovat ensisijaisia suhteessa yleiseen sosiaaliturvaan.

Sitä vastoin syyllisen osapuolen oman ajoneuvon liikennevakuutuksesta ei korvata oman ajoneuvon vaurioita. Monet autoilijat ottavatkin tästä syystä vapaaehtoisen autovakuutuksen. Omaisuusvahinkoina korvataan ajoneuvolle aiheutuneet vahingot ja muulle vieraalle omaisuudelle aiheutuneet vahingot. Omaisuusvahingot korvataan syyttömälle osapuolelle kokonaan.

Potilasvakuutus

Lakisääteinen potilasvakuutus korvaa Suomessa terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon. Potilasvahinkona korvataan henkilövahinko, jonka potilaan tutkimus tai hoito tai sellaisen laiminlyönti on todennäköisesti aiheuttanut.

Potilasvakuutuksesta ei korvata sellaisia lääketieteellisesti perustellun käsittelyn seurauksia, jotka eivät olisi olleet vältettävissä muulla, hoidon kannalta yhtä vaikuttavalla menettelyllä. Tämän vuoksi potilasvakuutuksesta ei korvata sellaisia seuraamuksia, jotka ovat osa tutkimus- ja hoitotoimenpiteiden riskejä. Potilasvakuutuksesta ei makseta korvausta myöskään silloin, kun asianmukainen hoito ei ole tuottanut toivottua tulosta tai kun vahinko on ollut vähäinen.

Potilasvahingot korvaa Potilasvakuutuskeskus. Korvaus potilasvahingosta määrätään vahingonkorvauslain säännöksiä ja potilasvahinkolautakunnan soveltamia normeja noudattaen. Kaikilla, jotka harjoittavat lakiin perustuvan oikeuden nojalla terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa, on oltava vakuutusyhtiön tai Potilasvakuutuskeskuksen myöntämä potilasvakuutus.

Ympäristövahinkovakuutus

Pakollinen ympäristövahinkovakuutus varmistaa vahingonkärsineen korvaukset silloin kun niitä ei ole saatu täysimääräisesti perityksi vahingon aiheuttaneelta yritykseltä tai yrityksen mahdollisesta vastuuvakuutuksesta. Ympäristövahinkovakuutus korvaa myös silloin, kun ensisijaista korvausvelvollista ei ole saatu selville.

Ensisijainen vastuu aiheutuneesta ympäristövahingosta on vahingonaiheuttajalla. Aiheuttajan on korvattava ympäristövahinko täysimääräisesti mukaan lukien ympäristövahinkojen torjumisesta ja pilaantuneen ympäristön ennalleen saattamisesta aiheutuneet kustannukset.

Ympäristövakuutus on oltava sellaisella yrityksellä, yksityisoikeudellisella yhteisöllä, jonka harjoittamaan toimintaan liittyy olennainen ympäristövahingon vaara tai jonka toiminta yleisesti aiheuttaa haittaa ympäristölle.

Ympäristövahinkovakuutus voidaan ottaa vastuuvakuutuksia myöntävästä vakuutusyhtiöstä, joka on Ympäristövakuutuskeskuksen jäsen. Korvaushakemukset käsittelee Ympäristövahinkovakuutuskeskus keskitetysti.

Vahingontorjunta ja turvallisuus

Vakuutusala ottaa yhteiskunnan perinteiset ja myös uudet turvallisuusuhat vakavasti. Väestön ikääntymisen ja alkoholinkäytön kasvun myötä koti- ja vapaa-ajan tapaturmat ovat lisääntyneet. Tuhopoltot ja suurpalot eivät vielä ole kääntyneet laskuun monipuolisesta vahingontorjuntatyöstä huolimatta. Ilmastonmuutoksen eteneminen synnyttää osaltaan uusia, mittaviakin vahinkoriskejä.

Vahingontorjunta- ja turvallisuustyö ovat osa vakuutusalan yritysten liiketoimintaa. Onnistuneella vahingontorjunnalla on suora vaikutus vahinkovakuutusyhtiöiden korvausmenoon. Tätä kautta Suomessa on kyetty pitämään vakuutusmaksut eurooppalaisittain alhaisella tasolla.

FK tukee jäsenyhteisöjensä ja niiden asiakkaiden riskienhallintaa ja turvallisuustyötä kokoamalla, analysoimalla ja jakamalla tietoa toimijoihin kohdistuvista riskeistä. Tämä ylläpitää vakuutusalan luotettavuutta ja on osa alan yhteiskuntavastuuta. FK tarjoaa jäsenyhteisöjensä asiantuntijoista muodostuville toimielimille foorumin, jossa turvallisuuteen ja vahingontorjuntaan liittyviä kysymyksiä voidaan nostaa esille. Yhteistyön tavoitteena on löytää nopeastikin muuttuvissa tilanteissa tehokkaita toimintamalleja ja ratkaisuja.

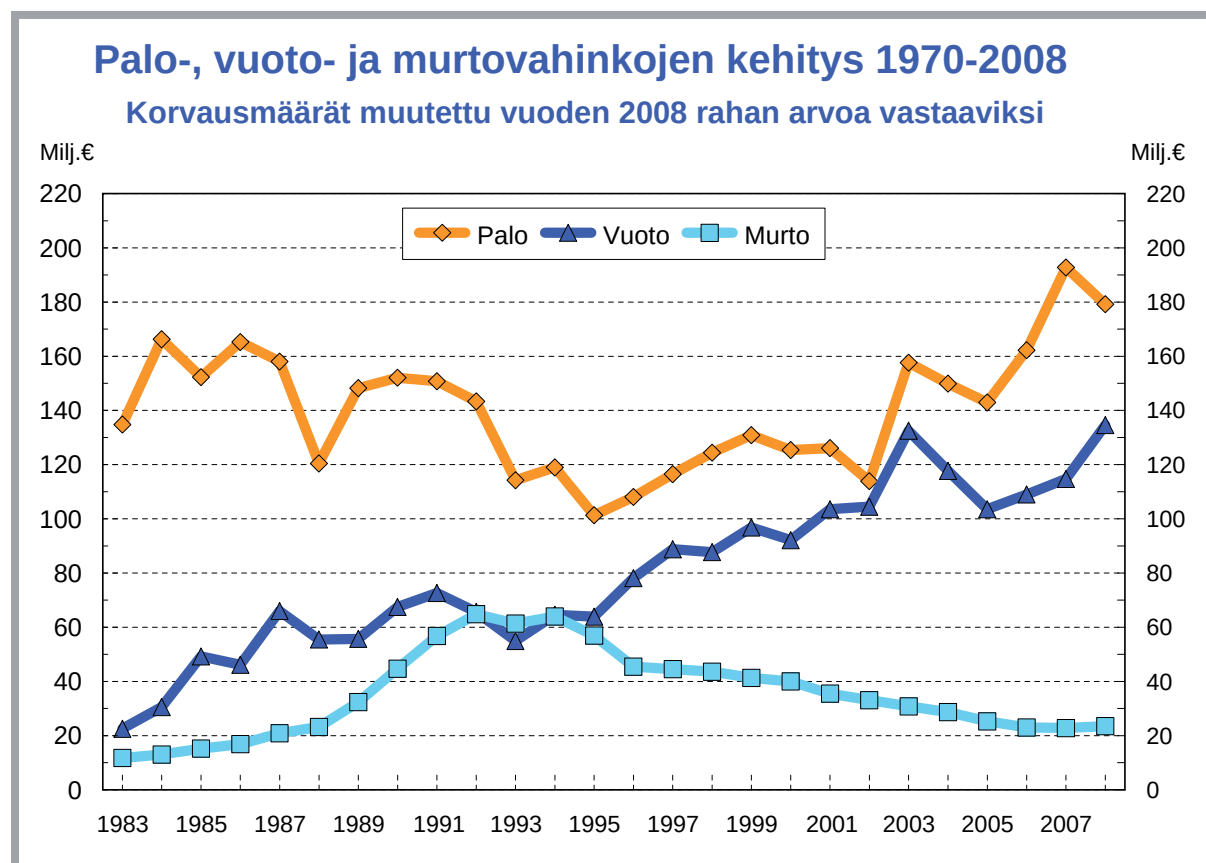
FK panostaa viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöhön yhteiskunnan turvallisuuden edistämiseksi. Suomessa vakuutusalan ja viranomaisten yhteistyöllä on pitkä perinne. Silti kehitystyötä on tehtävä jatkossa sekä perinteisten että uusien riskien hallinnassa. FK:n vahingontorjunnassa huolehditaan lisäksi muun muassa turvallisuusalan liikkeiden ja laitteiden hyväksymismenettelystä sekä ohjeistuksien laadinnasta.

Petos- ja talousrikollisuus ovat edelleen alalle iso haaste, kuten myös perinteinen omaisuusrikollisuus. Torjuntatoimet perustuvat osin alan omiin toimenpiteisiin, osin viranomaisten kanssa yhteistyönä tehtäviin toimiin. Vakuutusosalalla on käytössään yhteinen vahinkorekisteri, jolla on merkittävä ennalta estävä vaikutus.

FK ja sen jäsenyhteisöt panostavat turvallisuusviestintään ja -kampanjoihin eri elämänalueiden vahinkoriskien pienentämiseksi.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksusta kolme prosenttia käytetään tapaturmien torjuntaan. Sillä rahoitetaan suuri osa maan työsuojelututkimuksesta ja -tiedotuksesta. Liikennevakuutusmaksusta kerätään 1,2 prosenttia liikenneturvallisuustyöhön. Raha suunnataan liikenneturvallisuutta edistävään tutkimus- ja valistustyöhön. Palopohjaisten vakuutusten riskimaksusta kolme prosenttia kerätään palosuojelun edistämiseen. Rahasta osa käytetään palokuntien investointeihin ja osa ennalta ehkäisevään toimintaan.

Palovahingoista maksettiin korvauksia 180 miljoonaa euroa vuonna 2008. Vuotovahinkomeno on kasvanut nopeasti siten, että vuonna 2008 korvauksia maksettiin 134 miljoonaa euroa. Murtovahinkomeno on ollut usean vuoden ajan hieman yli 20 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

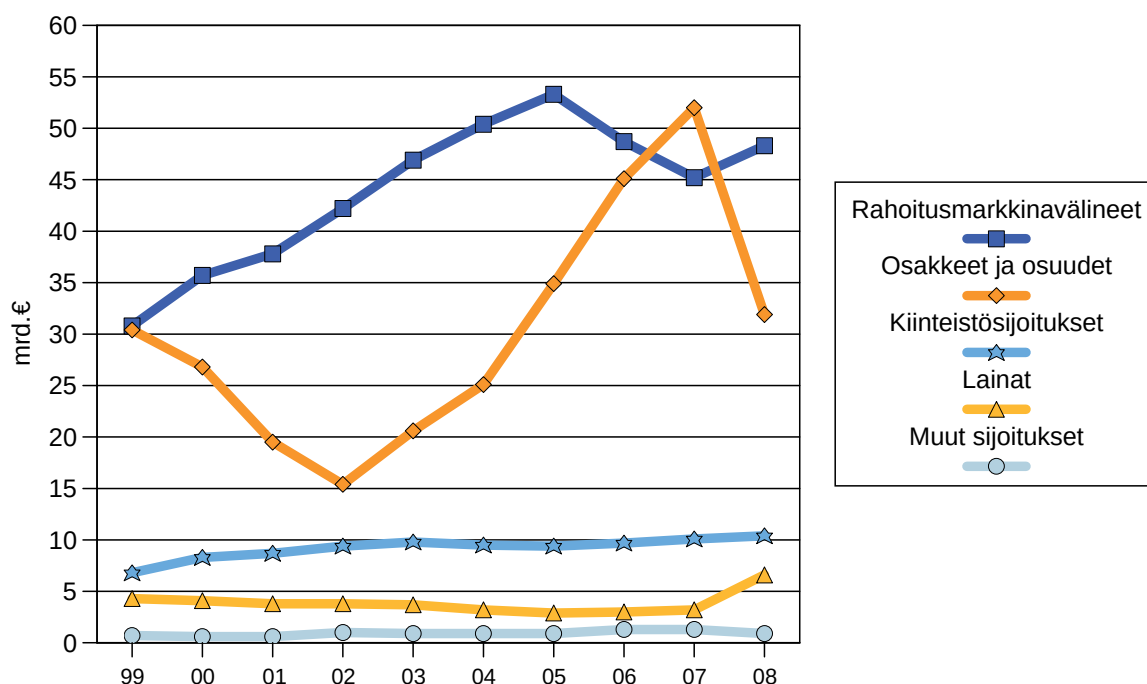
Vakuutustoiminnassa vakuutusmaksut kerätään etukäteen ja varat sijoitetaan mahdollisimman tuottavasti ja turvaavasti tulevien eläkkeiden ja korvausten maksamista varten. Vakavaraisuuspääoma, joka sisältää sijoitusten arvostuserot, toimii vakuutusyhtiön puskurina muun muassa talouden vaihtelujen varalta.

Suomalaisilla vakuutusyhtiöillä on verrattain suuri käypiin arvoihin arvioitu sijoitusomaisuus suhteessa maksutuloon. Tämä johtuu osaksi rahastoivasta työeläkejärjestelmästä, jota Suomessa hoitavat työeläkevakuutusyhtiöt. Toinen piirre on lain edellyttämä käytäntö maksaa lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa ja liikennevakuutuksessa korvaukset eläkkeinä kertakorvausten sijaan. Tämä synnyttää pitkiä eläkevastuita yhtiöiden taseisiin, joka on tuonut mukanaan tarpeen pitkäjänteiseen sijoitustoimintaan.

Vapaaehtoinen eläkevakuutus ja henkivakuutussäästäminen ovat kasvattaneet henkivakuutusyhtiöiden sijoituskantaa. Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuuspääoma on 2000-luvulla pienentynyt, mutta se on edelleen hyvällä tasolla.

Suomalaisten vakuutusyhtiöiden sijoituskannan käypä arvo oli vuoden 2008 lopussa 98 miljardia euroa, joka on noin kuusi kertaa vuosittainen kokonaisvakuutusmaksutulo ja on verrattuna bruttokansantuotteeseen 53 prosenttia. Suuri osa tästä sijoituskannasta, noin 63 miljardia, kuului työeläkevakuutusyhtiöille. Henkivakuutusyhtiöiden osuus oli 25 miljardia ja loppu 10 miljardia kuului vahinkovakuutusyhtiöille.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset 1999-2008 käyvin arvin

Suomalaisten vakuutusyhtiöiden sijoituspolitiikka on muuttunut aikojen kuluessa voimakkaasti. Muutos on tapahtunut 1980-90 -lukujen vaihteeseen ajoittuneen rahoitusmarkkinoiden kehityksen jälkeen. 1980-luvulla vielä kolme neljäsosaa sijoitustoiminnasta oli asiakassidonnaista: vakuutusyhtiöt lainoittivat yritysasiakkaitaan ja asiakkaat olivat usein vuokralla vakuutusyhtiöiden kiinteistöissä. Nyt asiakassidonnaisen sijoitustoiminnan osuus on laskenut alle kymmenesosaan koko sijoituskannasta. Toinen suuri muutos on, että aiemman Suomi-painon sijaan on tullut voimakas hajautus ulkomaille.

Sijoitustoiminta on ohjautunut pääomamarkkinoille. Rahoitusmarkkinavälineet ja osakkeet ovat suosiossa. Vakuutusyhtiöiden sijoituskannasta vajaa puolet on rahoitusmarkkinavälineissä; erityisesti joukkovelkakirjalainoissa. Osakkeiden osuus koko sijoituskannasta on noin kolmannes. Kiinteistöjen osuus on 11 prosenttia.

Vuonna 2008 vakuutusyhtiöiden sijoituskannasta noin 45 prosenttia oli Suomessa, 29 prosenttia euroalueella ja 26 prosenttia muissa maissa. Ulkomailta on hankittu lähinnä joukkovelkakirjalainoja, osakkeita ja sijoitusrahasto-osuuksia. Suomalaiset vakuutusyhtiöt jatkavat sijoitussalkkujensa hajauttamista Suomen verrattain pienten rahoitusmarkkinoiden ulkopuolelle.

Vakuutustoiminta ja verotus

Vakuutuksenottaja

Henkilövakuutusten verotus

Henkivakuutuksen ja sairausvakuutuksen vakuutusmaksut eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Säästöhenkivakuutuksesta maksettava suoritus on saajalleen veronalaista pääomatuloa. Verokanta on 28 prosenttia.

Vakuutussummasta on veronalaista pääomatuloa tuotto, jos suoritus maksetaan vakuutettuna olevalle vakuutuksenottajalle tai vakuutuksenottajan lähiomaiselle. Tuotto lasketaan vähentämällä suoritettavasta säästösummasta vakuutusmaksut. Jos vakuutuksenottajan lähiomainen saa vakuutussumman vastikkeetta, vakuutuksen pääomaa (maksettuja maksuja) vastaava osa on lahjaveronalaista siltä osin kuin se ylittää 8 500 euroa. Kolmen vuoden sisällä saadut säästövakuutusten pääomat otetaan huomioon tätä verovapaata osaa laskettaessa. Jos säästösumma suoritetaan muulle kuin vakuutuksenottajalle tai lähiomaisedunsaajalle, koko summa on saajan pääomatuloa.

Riskihenkivakuutuksesta kuolintapauksen perusteella suoritettavat kertasummat ovat saajalle joko tuloverotuksessa verovapaata tuloa ja määrästä riippuen osittain tai ei lainkaan perintöveronalaisia tai koko määrältään veronalaista pääomatuloa. Verotus määräytyy vakuutetun ja edunsaajan välisen sukulaisuuden mukaan. Vakuutetun lähiomaisille maksettavat summat ovat kullekin edunsaajalle verovapaita 35 000 euroon saakka. Ylimenevästä osasta maksetaan perintöveroa. Lesken saamista summista puolet, aina kuitenkin vähintään 35 000 euroa, on verovapaata perintöverotuksessa. Jos kuolintapaussumma maksetaan muulle edunsaajalle kuin lähiomaiselle, summa on koko määrältään saajan pääomatuloa.

Sairaus- ja tapaturmavakuutusten korvaukset aiheutuneista kuluista ovat verovapaita. Korvaukset tulonmenetyksestä, esimerkiksi päivärahat ovat saajan veronalaista ansiotuloa; sairaalavakuutuksen perusteella saadut hoidosta perittävän maksun ylittävältä osalta. Pysyvän työkyvyttömyyden tai vakavan sairauden johdosta saadut muut kertakorvaukset kuin ansionmenetykskorvaukset ovat verovapaata tuloa.

Vapaaehtoiisiin yksilöllisiin eläkevakuutuksiin sovelletaan periaatetta, jonka mukaan vakuutusmaksut ovat verovähennyskelpoisia, mutta aikanaan maksettava eläke on veronalaista tuloa. Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksut ovat tietyissä rajoissa vähennyskelpoisia tuloverotuksessa. Verovelvollinen voi vähentää vakuutusmaksuja enintään 5 000 euroa vuodessa. Vähennys tehdään pääomatuloista. Jos pääomatuloja ei ole, tehdään vähennys ansiotulon verosta. Verovähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että eläke alkaa aikaisintaan 62 vuoden iässä. Yksilöllinen eläke verotetaan pääomatulona.

Lakisääteisessä työeläkevakuutuksessa vakuutusmaksut ovat työnantajalle vähennyskelpoisia liikekuluja. Maksuja ei milloin osin lueta työntekijän veronalaiseksi tuloksi. Työntekijä saa vähentää omassa verotuksessaan itse maksamansa työeläkemaksun. Työeläkkeet verotetaan ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan. Suomessa vakuutusyhtiö tekee ennakonpidätyksen maksamistaan korvauksista.

Vakuutuksenantaja

Vakuutusyhtiöiden verotus

Vakuutusyhtiöiden, kuten muidenkin elinkeinonharjoittajien, verotus perustuu kirjanpidon tuloksen pohjalta laskettavaan verotettavaan tuloon. Verokanta on kiinteä 26 prosenttia.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista saadusta osingosta 25 prosenttia on verovapaata ja 75 prosenttia veronalaista tuloa. Sijoitusomaisuusosinkojen kulkeminen vakuutus- tai rahoituslaitosten läpi johtaa niiden verottamiseen useaan kertaan. Tämä on vastoin yleistä ketjuverotuksen välttämisen periaatetta.

Vakuutusyhtiöiden verotukseen liittyy muitakin kuin osinkojen käsittelyä koskevia erityispiirteitä, kuten esimerkiksi kirjanpidossa tehdyn sijoitusomaisuuden arvonkorotuksen veronalaisuus.

Välillinen verotus

Samoin kuin muissa EU-maissa, Suomessakaan vakuutusyhtiöt eivät ole velvollisia maksamaan arvonlisäveroa vakuutuspalvelujen myynnistä tai välittämisestä. Suomen arvonlisäverolaissa on tyhjentävä luettelo arvonlisäverottomista vakuutuspalveluista ja lakia tulkitaan verotus- ja oikeuskäytännössä tiukasti. Tavaroiden ja palvelujen myyntiin sovellettava arvonlisäverokanta on 22 prosenttia.

Vakuutusmaksuvero

Vapaaehtoisessa vahinkovakuutuksessa vakuutusmaksuvero vero tulee Suomessa olevan riskin vakuuttamisesta. Jos vakuutuksenantaja on kotimainen, niin se on myös veronkerääjä. Muuten verovelvollinen on vakuutuksenottaja.

Pääsääntöisesti Suomessa vakuutusliikettä harjoittavat vakuutusyhtiöt ovat vakuutusmaksuverovelvollisia eli velvollisia maksamaan veron valtiolle vakuutussopimuksien perusteella saamiinsa verollisista vakuutusmaksuista. Käytännössä vakuutuksenantaja ei kuitenkaan ole veron lopullinen maksaja, vaan vakuutuksenantaja veloittaa vakuutuksenottajalta vakuutusmaksun lisäksi veron ja maksaa sen edelleen valtiolle. Suomalaisten vakuutusyhtiöiden ja -yhdistysten lisäksi verovelvollisia vakuutuksenantajia voivat olla myös ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt sekä ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneet niin sanotut kolmannen maan vakuutusyhtiöt, joilla on edustusto Suomessa.

Vakuutuksenottaja on verovelvollinen silloin, kun vakuutusmaksuveronalainen vakuutusmaksu suoritetaan vakuutuksenantajalle, joka ei harjoita Suomessa vakuutusliikettä. Käytännössä tämä tarkoittaa tilannetta, jossa vakuutussopimus tehdään sellaisen ulkomaisen ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen vakuutusyhtiön kanssa, joka ei harjoita vakuutusliikettä Suomessa eli kyseisellä vakuutusyhtiöllä ei ole täällä edustustoa.

Verosta vapaa on vakuutusmaksu, joka perustuu yksinomaan henkilö-, luotto- tai jälleenvakuutussopimukseen tai maasta vietävän tai maahan tuotavan tai maan kautta kulkevan tavaran kuljetusvakuutussopimukseen tai kuljetuskaluston vakuutussopimukseen.

Verokanta on 22 prosenttia vakuutusmaksuista, joihin vero ei sisälly. Vakuutusmaksuveron lisäksi vakuutusyhtiöt ovat velvollisia perimään valtiolle muita maksuja vakuutusmaksun yhteydessä, esimerkiksi liikenneturvallisuusmaksun ja palosuojelumaksun.

Vakuutuslainsäädäntö

Vakuutusyriytsten toimintaa sääntelevät seuraavat keskeiset lait:

- Suomalaisia vakuutusyhtiöitä koskeva vakuutusyhtiölaki.
- Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä koskeva laki työeläkevakuutusyhtiöistä.
- Paikallisia, vahinkovakuutustoimintaa harjoittavia vakuutusyhdistyksiä koskeva vakuutusyhdistyslaki.
- Ulkomaisiin vakuutusyhtiöihin (sekä ETA-valtioiden että kolmansien maiden vakuutusyhtiöihin) sovellettava laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä.
- Vakuutusmeklareiden ja asiamiesten toimintaa sääntelee laki vakuutusedustuksesta.
- Vakuutussopimuksia sääntelevä vakuutussopimuslaki.

Luvussa Vakuutustoiminta Suomessa on selostettu lakisääteisiä vakuutuksia koskevia erityislakeja.

Vakuutussopimuslaki

Vakuutussopimuslaki sisältää sopimusoikeudelliset säännökset vakuutusyhtiön ja vakuutuksenottajan sekä vakuutettujen, edunsaajien ja eräiden kolmansien henkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Lain keskeisin tarkoitus on vakuutuskuluttajan suojaaminen, mikä ilmenee muun muassa siten, että lain säännökset ovat kuluttajan hyväksi pakottavia. Tämä tarkoittaa sitä, ettei vakuutusyhtiö voi vakuutusehdoissaan poiketa lain säännöksistä kuluttajan vahingoksi. Saman suojan saavat sellaiset elinkeinonharjoittajat, joita tiedoiltaan, taidoiltaan ja taloudellisilta edellytyksiltään voidaan pitää kuluttajiin rinnastettavina, kuten yleensä ammatinharjoittajat ja pienyritykset.

Eri maiden vakuutussopimuslakeja ei ole EU:n piirissä harmonisoitu. Sen sijaan on annettu säännöksiä siitä, minkä maan lainsäädäntöä sovelletaan silloin, kun vakuutusyhtiö ja vakuutuksenottaja ovat eri valtioista. Suomen lain mukaan ulkomainen vakuutusyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivukonttoria, mutta joka on markkinoinut vakuutusta Suomessa, voi vakuutusehdoissaan määritellä sovellettavaksi laiksi kotivaltionsa lain vain, jos kyseinen laki antaa kuluttajalle vähintään vastaavat oikeudet kuin Suomen vakuutussopimuslaki.

Seuraavassa on eräitä esimerkkejä vakuutussopimuslaissa säädetävistä asioista:

Vakuutussopimuksen tekeminen edellyttää aina molemminpuolista tietojenvaihtoa. Tämän vuoksi laki asettaa molemmille sopijapuolille tiedonantovelvollisuuden, joka vakuutusyhtiöiden osalta on tiukka. Vakuutusyhtiön on ennen vakuutussopimuksen tekemistä annettava asiakkaalle tämän vakuutustarpeen arvioimiseksi ja vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja vakuutusmuodoistaan, vakuutusmaksuistaan ja vakuutusehdoistaan. Tietoja annettaessa tulee kiinnittää huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuutta on ehdotettu täsmennettäväksi siten, että vakuutusyhtiön on otettava huomioon vakuutuksen hakijan aikaisempi sijoituskokemus ja sijoittamisen tavoitteet ja tältä pohjalta kiinnittää asiakkaan huomion sijoituskohteiden valinnassa olennaisiin seikkoihin. Yksinomaan vakuutusehtojen antaminen ei siten täytä tiedonantovelvollisuutta. Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa jättänyt antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, katsotaan, vakuutussopimuksen olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää.

Vakuutuskauden aikana vakuutusyhtiön on lähetettävä vakuutuksenottajalle vuosittain tiedote vakuutusmäärästä ja muista keskeisistä vakuutusta koskevista seikoista, kuten omavastuista ja henkivakuutuksessa vakuutuksen takaisinostoarvosta.

Vakuutuskauden pituus voidaan sopia vapaasti, mutta vahinkovakuutukset ovat yleensä vuosisopimuksia. Henkivakuutukset ovat usein jatkuvia, toistaiseksi voimassa olevia. Vakuutuksenottaja voi milloin tahansa vakuutuskauden aikana irtisanoa vakuutussopimuksensa. Vakuutusyhtiön oikeutta irtisanoa sopimus on rajoitettu.

Vakuutuksenottajan on suoritettava vakuutusmaksu yleensä kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutuksenantaja on lähettänyt laskun. Jos vakuutuksenottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, vakuutuksenantaja voi irtisanoa vakuutuksen päättyväksi 14 päivän kuluttua irtisanomisesta. Vain poikkeuksellisesti vakuutusmaksun maksaminen voidaan asettaa sopimuksen voimaantulon edellytykseksi.

Vakuutusyhtiön on annettava korvauspäätös viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut korvauksen hakijalta korvauspäätöksen tekemiseksi tarvittavat asiakirjat ja tiedot. Jos vakuutusyhtiö ei maksa korvausta tässä ajassa, on sen oma-aloitteisesti maksettava viivästyneelle korvaukselle viivästyskorkoa.

Muu kuluttajansuojalainsäädäntö

Vakuutuslainsäädännön kuluttajille antamaa suojaa täydentää kuluttajansuojalainsäädäntö, jonka markkinointia, sopimusehtoja ja sopimuksen sovittelua ja tulkintaa sekä rahoituspalveluiden etämyyntiä koskevia säännöksiä sovelletaan myös vapaaehtoisin vakuutuksiin. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että kuluttaja-asiamies valvoo myös vakuutusyhtiöiden markkinointia ja sopimusehtojen lainmukaisuutta.

Vakuutusyhtiöiden on toiminnassaan otettava huomioon myös tietosuojalainsäädäntö. Tietosuojalainsäädännön keskeisin laki on henkilötietolaki, jonka tarkoituksena on varmistaa yksityiselämän ja muiden yksityisyyden suojaa turvaavien perusoikeuksien toteutuminen henkilötietojen käsittelyssä. Valvova viranomainen on tietosuojavaltuutettu.

Vakuutusyhtiölaki

Vakuutusyhtiölaki sisältää säännökset vakuutusyhtiön perustamisesta, hallinnosta, tilinpäätöksestä, vakavaraisuudesta, sijoitustoiminnasta ja valvonnasta. Lain taustalakina sovelletaan osakeyhtiölakia. Lakia täydentävät sosiaali- ja terveysministeriön asetukset ja määräykset ja Finanssivalvonnan määräykset. Laki koskee myös suomalaisia jälleenvakuutusyhtiöitä. Vakuutusyhtiön perustamiselle on haettava toimilupa Finanssivalvonnalta. Toimilupa myönnetään, jos perustettavan vakuutusyhtiön toimintasuunnitelmasta ja sen osakkaista saadun selvityksen perusteella voidaan olettaa, että vakuutusyhtiö noudattaa tulevassa toiminnassaan terkeitä ja varovaisia liikeperiaatteita, jos johto täyttää laissa sille asetetut vaatimukset ja jos yhtiöllä on riittävä peruspääoma.

Henkivakuutusyhtiön, jälleenvakuutusyhtiön sekä liikenne-, luotto-, takaus-, vastuu- tai keskeytysvakuutusta harjoittavan vahinkovakuutusyhtiön peruspääoman tulee olla vähintään 3 miljoonaa euroa ja muita vahinkovakuutuksia myöntävien vakuutusyhtiöiden peruspääoman 2 miljoonaa euroa. Henki- ja vahinkovakuutustoimintaa ei voida harjoittaa samassa vakuutusyhtiössä. Vahinkovakuutusyhtiö voi harjoittaa vain vahinkovakuutusta ja henkivakuutusyhtiö vain henkivakuutusta ja tapaturma- ja sairausvakuutusta. Kyseiset yhtiöt toimivat kuitenkin usein yhtiöryhmissä tai muutoin yhteistyössä keskenään.

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

Työeläkevakuutusyhtiöiden on sosiaalivakuutusta hoitavina yhtiöinä katsottu poikkeavan niin paljon muista vakuutusyhtiöistä, että niitä varten on säädetty oma lakinsa. Erillisellä lailla on haluttu varmistaa työeläkevakuutusyhtiöiden itsenäisyys samaan yhtiöryhmään kuuluviin muihin vakuutusyhtiöihin, yhtiön omistajiin ja rahoituslaitoksiin nähden.

Työeläkevakuutusyhtiölaki sisältää säännöksiä muun muassa työeläkevakuutusyhtiön varojen omistuksesta, yhtiön sijoitustoiminnasta sekä työnantaja- ja palkansaajajärjestöjen edustuksesta työeläkevakuutusyhtiön hallituksessa ja hallintoneuvostossa.

Laki vakuutusyhdistyksistä

Vakuutusyhdistykset ovat paikallisia, vakuutuksenottajien keskinäiseen vastuuseen perustuvia vakuutuslaitoksia, joiden toimintaa sääntelee vakuutusyhdistyslaki. Yhdistysten toiminta-alue on rajattu maantieteellisesti siten, että ne voivat toimia enintään 40 kunnan yhtenäisellä alueella. Rajoituksen tarkoituksena on säilyttää yhdistysten paikallinen luonne.

Vakuutusyhdistykset voivat harjoittaa vain vapaaehtoista vahinkovakuutustoimintaa. Hallinnollisesti vakuutusyhdistykset muistuttavat keskinäisiä vakuutusyhtiöitä. Vuoden 2009 alussa Suomessa toimi 88 vakuutusyhdistystä. Yhteenlasketulla maksutulollaan vakuutusyhdistykset ovatkin suurin maatilojen vakuuttaja.

Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

Suomen EU-jäsenyys on aiheuttanut monia muutoksia Suomen vakuutuslainsäädännön ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskeviin säännöksiin. Muutokset ovat koskeneet erityisesti sitä, miten muiden ETA-valtioiden vakuutusyhtiöt pääsevät Suomen vakuutusmarkkinoille. ETA-alueen ulkopuolisia, niin sanottuja kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä markkinoiden vapauttaminen ei ole koskenut. ETA-yhtiöitä ja kolmannen maan yhtiöitä koskevat säännökset ovat tämän vuoksi monilta keskeisiltä osilta erilaiset.

EY:n vakuutusdirektiivien yhden toimiluvan periaatteen mukaisesti ei ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö tarvitse Suomen viranomaiselta lupaa voidakseen perustaa maahamme sivukonttorin. Se voi lisäksi harjoittaa Suomessa vakuutustoimintaa ulkomaisesta toimipaikasta käsin vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan perusteella. Tällaisen vakuutusyhtiön talouden valvonta kuuluu yhtiön kotivaltion vakuutustarkastusviranomaiselle.

Lakisääteisen vahinkovakuutustoiminnan harjoittaminen

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö haluaa harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan perusteella ulkomaisesta toimipaikasta käsin, yhtiön tulee nimetä Suomeen korvausasiamies. Asiamiehen tehtävänä on huolehtia korvausten maksamisesta vahingonkärsineille.

Myös ulkomaisilla vakuutusyhtiöillä, jotka haluavat harjoittaa Suomessa lakisääteistä liikenne-, lakisääteinen tapaturma-, potilas- tai ympäristövahinkovakuutusta, on velvollisuus liittyä asianomaisten keskuselinten eli Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen, Ympäristövakuutuskeskuksen tai Tapaturmavakuutuslaitosten liiton jäseneksi. Velvollisuus koskee sekä ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä että kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä ja suomalaisia vakuutusyhtiöitä.

Velvollisuus nimetä veroasiamies

Vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan vahinkovakuutusyhtiön on lisäksi nimettävä Suomeen täällä kotipaikan omaava niin sanottu veroasiamies, jonka tulee huolehtia vakuutusmaksuveron ja palosuojelumaksun perinnästä. Veroasiamiehen on oltava kaupparekisteriin merkitty yhtiö, jolla on oltava riittävä kokemus ja pätevyys veroasiamiehen tehtävän hoitamiseksi.

Kolmansien maiden yhtiöllä oltava toimilupa

Koska EU:n vakuutusala koskevat sisämarkkinasäännökset eivät ole koskeneet ETA-alueen ulkopuolisten kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä, ne tarvitsevat edelleenkin toimiluvan voidakseen harjoittaa vakuutustoimintaa Suomessa. Toimiluvan myöntää Finanssivalvonta. Kolmannen maan vakuutusyhtiön on vakuutustoimintaa varten perustettava maahamme sivuliike. Toimiluvan myöntämisen ehdot ja toimintaa muutoinkin koskevat säännökset ovat kolmansien maiden vakuutusyhtiöille lähes yhdenmukaiset suomalaisia yhtiöitä koskevien vakuutusyhtiölain säännösten kanssa.

Vuoden 2009 alussa Suomessa oli 24 ulkomaisen vakuutusyhtiön sivukonttoria. Nämä kaikki olivat ETA-valtioiden vakuutusyhtiöitä. Vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa koskevia ilmoituksia oli tehty lähes 600 kappaletta.

Laki vakuutusedustuksesta

Laki vakuutusedustuksesta koskee vakuutusedustajia, jotka myyvät tai välittävät vakuutuksia tai jotka muutoin liiketoimintanaan valmistelevat tai tekevät vakuutussopimuksia tai avustavat niiden hoidossa ja täyttämisessä.

Vakuutusedustajat jaetaan vakuutusmeklareihin ja asiamiehiin. Vakuutusmeklarit toimivat asiakkaan kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen perusteella vakuutuksenantajiin nähden itsenäisinä. Asiamiehet toimivat vakuutuksenantajan lukuun ja vastuulla.

Vakuutusedustajat on rekisteröitävä Vakuutusvalvontaviraston ylläpitämään vakuutusedustaja-rekisteriin. Asiamieheksi rekisteröinnin edellytyksinä on muun muassa riittävä luotettavuus ja ammattitaito. Vakuutusmeklarilta edellytetään lisäksi riippumattomuutta vakuutuksenantajista ja vastuuvakuutusta.

Yhdessä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröity vakuutusedustaja voi toimia muissakin alueen valtioissa. Toiminta edellyttää ilmoitusmenettelyä valtioiden viranomaisien välillä. Laissa säädetään myös vakuutusmeklarin toimeksiantojen hoitamisesta ja tiedonantovelvollisuudesta.

Vakuutusedustajia valvoo Finanssivalvonta. Vuoden 2009 alussa Finanssivalvonnan vakuutuksenvälittäjärekisterissä oli 63 vakuutusmeklariyritystä. Vuonna 2007 vakuutusmeklareiden välittämien vakuutusmaksujen osuus vakuutusmaksutulosta oli vahinkovakuutuksessa 8,3 prosenttia, henkivakuutuksessa 2,5 prosenttia ja lakisääteisestä eläkevakuutuksesta 13,3 prosenttia.

Valvonta

Vakuutusyhtiöiden ja muiden vakuutuslaitosten, kuten eläkesäätiöiden ja -kassojen sekä vakuutusmeklareiden toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Sen toiminnan tavoitteena on vakuutus- ja eläkelaitosten vakaa toiminta sekä vakuutettujen etujen turvaaminen. Lisäksi Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluu edistää hyvien menettelytapojen noudattamista vakuutusmarkkinoilla.

Finanssivalvonta myöntää kaikki vakuutusalan toimiluvat, pitää rekisteriä alalla toimivista ja vahvistaa niiden toimintaa koskevat säännöt. Jatkuvalla valvonnalla varmistetaan, että alan yhteisöt noudattavat vakuutusmarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä. Valvonta painottuu vakuutusteknisiin riskeihin, kuten vastuuvelan laskentaan ja vastuuvelan riittävyys. Tilinpäätöstietojen oikeellisuutta valvotaan kannattavuuden ja vakavaraisuuslaskennan näkökulmasta. Koko alan toimintaympäristö sekä toimialan kannattavuus ja vakavaraisuus ovat myös valvonnan piirissä.

Finanssivalvonta myös kokoaa ja määrajoin julkaisee vertailukelpoisella tavalla tietoja vakuutusmarkkinoilla toimivien taloudellisesta asemasta sekä muuten edistää vakuutuspalveluja ja vakuutusmarkkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston saatavuutta.

Vakuutusalan kuluttajayhteistyö

Kuluttajien vakuutustoimisto, Vakuutuslautakunta, Pankkialan asiakasneuvontatoimisto ja Arvopaperilautakunta yhdistyivät 1.1.2009 Finanssialan sopimuspohjaiseksi asiakasorganisaatioksi. Organisaation muodostavat neuvontatoimistona toimiva Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Vakuutuslautakunta, Pankkilautakunta ja Arvopaperilautakunta. Organisaation toiminta perustuu Kuluttajaviraston, Finanssivalvonnan ja Finanssialan Keskusliiton väliseen sopimukseen. Arvopaperiasioiden osalta sopimukseen ovat liittyneet Sijoitusrahastoyhdistys ja Osakesäästäjien Keskusliitto. Vakuutusasioissa mukana ovat myös Eläkesäätiöyhdistys ja Vakuutuskassat. Hallintoon on mukaan kutsuttu lisäksi Kuluttajaliiton ja Kuluttajatutkimuskeskuksen edustajat.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan tehtävänä on neuvoa ja opastaa kuluttajia, pienyrittäjiä ja muita niihin verrattavia asiakkaita ja käsitellä heidän valitusasioitaan. Neuvontapalvelut ovat maksuttomia. Neuvontatoimiston tehtävänä on myös tiedottaa toimiston työssä esille tulleista kysymyksistä ja edistää finanssiosaamista laatimalla asiakkaiden käyttöön yleistä tietoaineistoa ja vakuutusvertailuja. Toimisto ottaa osaa vakuutuslainsäädännön valmisteluun sekä tekee vakuutusvertailuja.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vakuutukset kuten koti-, auto-, kiinteistö-, eläin-, maatila-, matka-, vastuu- ja oikeusturvavakuutukset sekä henkivakuutus, yksilöllinen eläkevakuutus (myös nk. säästö- ja sijoitussidonnaiset vakuutukset), sairauskuluvakuutus ja yksityistapaturmavakuutus. Toimialaan kuuluvat myös lakisääteinen tapaturmavakuutus, liikennevakuutus, potilasvakuutus ja ympäristövahinkovakuutus. Toimialue kattaa vielä eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläkevakuutukset sekä 1.7.2006 alkaen vakuutus-kassojen sairausvakuutusasiat. Toimisto neuvottelee esimerkiksi korvausasiassa asiakkaan puolesta vakuutusyhtiön kanssa. Jos tällä tavalla ei saada aikaan asiakasta tyydyttävää ratkaisua, voi asiakas saattaa asiansa Vakuutuslautakuntaan. Toimistolle esitetään vuosittain noin 8 000 tiedustelua ja valitusta vakuutusasioista.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta laatii vakuutuksenottajien avuksi vertailuja tavallisimmista kuluttajavakuutuksista. Toimiston vertailuissa kiinnitetään huomiota yhtiö- ja tuotekohtaisiin eroihin ja tuodaan esiin muita seikkoja, joihin on syytä tutustua ennen vakuutuksen ottamista. Näitä se julkaisee muun muassa Internet-sivuillaan osoitteessa www.fine.fi. Vakuutusyhtiöille toimisto antaa palautetta neuvonnan yhteydessä esille tulevista ongelmista.

Vakuutuslautakunta

Vakuutuslautakunnan tehtävänä on käsitellä vakuutussuhteeseen perustuvia, lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista koskevia erimielisyyksiä. Lausuntoa voi pyytää vakuutuksenottaja, vakuutettu, vahinkoa kärsinyt, edunsaaja tai vakuutusyhtiö. Lautakunta antaa lausunnon myös tuomioistuimelle tämän pyynnöstä. Ohjesäännön mukaan lautakunta antaa oikeuden ja kohtuuden mukaan perustellun lausunnon, joka on maksuton.

Vakuutuslautakunta käsittelee vapaaehtoisia vakuutuksia koskevia asioita. Työtapaturma- ja potilasvakuutusta koskevat asiat eivät kuulu Vakuutuslautakunnan toimialueeseen. Liikennevakuutusta koskevia asioita lautakunta käsittelee vain, jos siihen on erityisiä syitä. Näin on laita, jos liikennevahinkolautakunta ei ole toimivaltainen jotakin, esimerkiksi maksuasiasia, käsittelemään. Lautakunnan toimialue käsittää myös Eläkesäätiöyhdistyksen jäsenenä olevien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläkevakuutukset sekä vakuutuskassojen sairausvakuutus-, hautaus- ja eroavustusasiat. Vakuutuslautakunta ratkaisee vuosittain noin 800 asiaa. Asiakkaan hyväksi lautakunnassa muuttuu noin kolmannes asioista. Lautakunnan lausunnot ovat suosituksia, mutta vakuutusyhtiöt noudattavat niitä lähes poikkeuksetta.

FIN-NET (Financial Network)

EU:n piirissä on kehitetty vaihtoehtoisia tapoja ratkaista riitoja. ETA-maita koskeva tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisuelinten yhteistyöverkosto, FIN-NET (Financial Network), koskee vakuutus-, pankki- ja arvopaperialaa. FIN-NET tekee yhteistyötä rajat ylittävissä kuluttajariidoissa. Järjestelyn muodostavat kussakin maassa toimivat riidanratkaisuelimet. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta on mukana järjestelyssä. Vuodesta 2001 toiminnassa olleen järjestelyn tarkoituksena on helpottaa kuluttajien asioimista toisessa maassa sijaitsevan riidanratkaisuelimen kanssa. Komission kotisivuilla on tiedot verkoston toimintaperiaatteista ja verkostoon osallistuvista elimistä yhteystietoineen. Tilastotietojen mukaan kuluttajien verkoston käyttö on ollut toistaiseksi verrattain vaatimatonta.

Vakuutusalan yhteistyö

Vakuutusala harjoittaa monen tyyppistä yhteistoimintaa edunvalvontaorganisaatioidensa ja lakisäästeiden yhteisöjen kautta.

Finanssialan Keskusliitto (FK) on etujärjestö, joka edustaa jäsenkuntaansa kuuluvia Suomessa toimivia finanssialan yrityksiä. Järjestö syntyi Pankkiyhdistyksen, Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton, Rahoitusyhtiöiden Yhdistyksen ja Finanssityöntekijöiden yhdistettyä voimansa vuoden 2007 alusta. Keskusliiton tehtävänä on edistää yksityisen rahoitus- ja vakuutusalan sekä muun finanssialan yleisiä ja yhteisiä toimintaedellytyksiä, valvoa jäsentensä etuja sekä vastata finanssialan elinkeino- ja työmarkkinapolitiisesta edunvalvonnasta. Lähes kaikki Suomessa toimivat vakuutusyhtiöt ovat FK:n jäseniä.

Liikennevakuutuskeskus (LVK) on Suomessa toimivien liikennevakuutusyhtiöiden yhteistyöelin. LVK hoitaa myös kansainväliseen vihreä kortti -järjestelmään liittyvät ulkomaiset yhteydet. LVK tekee monipuolista liikenneturvallisuuden kehittämistyötä ja ylläpitää liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien toimintaa.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL) on lakisääteisen tapaturmavakuutuksen keskuselin. Sen päätehtävänä on koordinoida lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanoa. Suomessa lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön on oltava TVL:n jäsen.

Työeläkevakuuttajat (TELA) on suomalaisten lakisääteistä työeläketurvaa hoitavien yksityisen ja julkisen alan työeläkevakuuttajien edunvalvonta- ja palvelujärjestö. TELA edustaa jäseniään toimien työeläkkeiden turvaamiseksi, kehittämiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi yhteiskunnassa.

Eläketurvakeskus (ETK) on Suomen lakisääteisen työeläkejärjestelmän keskuselin ja työeläketurvan asiantuntija. Se huolehtii työeläketurvan toimeenpanon yhtenäisyydestä ja hoitaa järjestelmän yhteisiä asioita. ETK palvelee ensi sijassa työeläkevakuutettuja ja heidän työnantajiaan.

FK|Finanssialan Keskusliitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki

Faksi 020 7934 202
etunimi.sukunimi@fkl.fi
<http://www.fkl.fi>